

101381

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa L. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELEFONO A 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

EL CONTE DE LA LLÀGRIMA

MINISTERIO HACIENDA

—Ha arribat l'hora de treure el «sant-cristo gros».

La vida més cara

S'ha parlat molt de temps de la vida cara. Semblava que en això s'havia arribat al punt culminant i que després d'aquest vindria, més lenta o més ràpida, la baixa dels preus. S'havia iniciat ja l'ona de baixa, tan esperada pel consumidor.

Però l'ona de baixa s'ha fos. No era una ona. Era tot escuma. I els preus tornen a pujar, alguns sobrepassen els punts que semblaven culminants.

Ja no és el problema de la vida cara, sinó el de vida més cara, perquè cada dia ho és més. I la puja no troba aturador, ni compensació. Toques les autoritats plegades no poden aturar el moviment provocat per unes quantes colles de negociants. I ja no venen els augments de jornals o de sou a compensar l'alça de les subsistències.

Es veu que aquest mal no té remei. Qui troba car el pa o la carn, que no en mengi. Qui trobi cars els lloguers, que visqui al ras. Aquesta és la societat perfecta i fraternal del segle XX després de Jesucrist.

La llicó de Portugal

No s'han adonat a Espanya de la qualitat de la revolució portuguesa. Els uns no han atès més que a l'episodi breu de l'assassinat dels ministres, realitzat per l'eterna xusma homicida de tots els moviments populars; els altres han escrit unes ironies, les mateixes que servien per al comentari de les insurreccions americanes.

Ningú ha volgut insistir en la veritable finalitat revolucionària. La república portuguesa s'orientava cada vegada més a la dreta, tement-se un cop de dictadura semblant al d'En Sidoni Paes. El romanticisme republicà que va enderrocar la monarquia s'estava esvaint, i a l'ensempe que s'instaurava un conservadurisme, s'anava accentuant el predomini d'una plutocràcia agiotista. Portugal veia en perill la república, i a més a més presenciava l'extensió de déficit de l'Estat i de la fam popular. Aleshores, esclatà la revolució. Els grops assassinaren a uns ministres i cercaren, endebades, als banquers agiotistes.

Han fet els portuguesos lo que no gosaren fer els republicans espanyols, lo que no gosa fer el mateix Pi i Margall, proclamant la república federal, assegurant-la amb les forces populars armades. Si hagués existit aquest valor, la primera república espanyola tal volta seria viva. Però oblidaren els quefes republicans les seves doctrines, no deturaren la marxa vers la dreta, respectaren les forces monàrquiques, i al cap de l'any un general d'ofici les Corts i al cap de dos se restaurava la monarquia.

I no's pensi en una acció popular, adreçada vers una commoció bolxevitzant. El moviment portuguès ha estat de burgesia radical. L'actual president del Consell és un coronel, vell republicà, i el seu partit el de més força a Portugal, partit que usa el nom de democràcia per a que no's pugui dubtar de la seva filiació. Però aquesta burgesia republicana de Portugal no pateix, com la nostra, d'anquilosament espiritual i d'un esportuguit afany de conservació. Sap que la república és la forma de govern burgesa, i que quan més radical sigui més complirà amb la seva consciència i més assegurarà el seu domini. La guerra i la post-guerra li han ensenyat que's pot saltar d'una monarquia absoluta al comunisme, però que, en canvi, les institucions democràtiques són la millor resclosa per a les impaciències proletàries.

Aquesta llicó portuguesa no serà aprofitada. Espanya no veurà més que l'anècdota tràgica, o la possibilitat d'una mofa. Al poble enardit, combatent per les possibilitats republicanes, que ofensa la seva pau a la llibertat, que estima encara més les doctrines que els guanys, no'l veurà. No veurà, tampoc, que els portuguesos fan una revolució encara, però que nosaltres, els ordenats, encara estem en guerra de reconquesta amb els moros.—PARADOX

Don Carles i don Jaume

Don Carles d'Habsburg no es conforma amb presentar el paper de rei desterrat, de monarca vingut a menys. Per dagues vegades ha volgut assegurar-se novament al tron d'Hongria, amb l'esperança potser de reconstituir el vell Imperi austro-hongarès.

El segon cop ha fracassat, com el primer. La única diferència és que ara el fracàs ha estat més gros que abans. El capítol de novel·la del viatge de la reial parella en aeroplà no ha tocat el cor dels hongaresos. Uns quants soldats li donaren escolta, gairebé per compliment, però l'abandonaren tan aviat com les tropes del Govern es presentaren disposades a plantar cara a l'escamot dels carlins. I el pobret Carles i la pobreta Zita han estat capturats i duts en condició, com escriu amb punyent sarcasme *El Diluvi*, a bord d'un vaixell anglès.

Només cal mirar una fotografia de don Carles d'Habsburg per a comprendre que aquest és un cap de trons. Així s'explica que sense comptar amb elements de cap mena s'hagi decidit a fer la segona edició de la seva escapada a Hongria.

Els actes d'aquest jove tenen tots els caràcters d'entremaliadures. Diu que els aliats el portaran a una illa, a tall de càstic i per a evitar que faci escapades noves. Es un cas semblant al d'aquells nois arrauxats que fugen de casa i els pares dels quals es veuen obligats a tancar-los en un col·legi o en una casa de correcció.

Aquest ex rei no ho sap portar bé això. Té un concepte romàntic del paper de pretendent a una corona. S'hauria d'haver aconsellat d'un altre pretendent, que és ja un gat vell en aquest ofici. Ens referim a don Jaume de Borbón. Don Jaume no es fa il·lusions, i perquè no se'n fa, obra amb la deguda prudència. Es limita al joc de posar i treure *jeques* del seu partit a Espanya i a escriure cartetes d'aquelles on es tracta de tu a tothom. Però no s'arrisca a donar cops d'Estat ni cops de cap. I això que don Jaume és solter, mentre que don Carles és casat i carregat de família. Es veu que l'ex monarca d'Àustria-Hongria és un pretendent de la primera volada, que es creu que el món és un escenari de teatre i que les qüestions dinàstiques són encara un argument de novel·la sentimental.

FULMEN

Un ciutadà exemplar

Nosaltres, mal'ens està el dir-ho, tenim amistat íntima amb un regidor. No volèm dir el nom de l'Ajuntament a que pertany per a que cada hu pugui suposar la ciutat que li dongui la gana.

El nostre amic, expansiu i xerraire en la intimitat, no ha badat mai boca en el Consistori. Ell calla, vota i cobra.

No sap res de res ni té games d'enterar-se'n. Ell raona així: «Si estudies una qüestió per a combatre un abús, t'escalfes el cap, recullis disgustos i t'exposes a que't trenquin

un os. Si no ho estudies i calles, t'estalvies mals de cap i arrepiegues algunes ganques. L'elecció no és dubtosa.»

Li hem parlat dels abusos dels mercats i ens ha respost que s'exagera molt perquè ell troba que les verdures són excel·lents, que'l peix és fresc, que les gallines són sanes i que, en quant a preus, li surt tot quasi de franc.

Si li parlem de les *pompes fúnebres* ens respon que això interessa als morts, però no als vius. Si li diem que amb la construcció de pares i jardins llencem una millonada a un pou sense fons, ens assegura ben formalment que no van al pou tots els diners i que alguns s'aprofiten. Si li tirem en cara la brutícia dels carrers ens contesta que la culpa és dels veïns que són els que'ls embruten.

No'ns nega el nostre amic regidor la possibilitat de que l'Ajuntament vagi a una fallida vergonyosa, però diu que, acabant aviat l'exercici del seu càrrec, ell al sortir se rentarà ben bé les mans de tot. Ell no ha fet res, no s'ha enterat de gran cosa i, per ignorar-ho tot fins ni sap com explicar-se que al entrar al Municipi fos un perdís i avui tingui un parell de cases que li donen una rendeta per a viure decentment.

M'entornaré a casa, ens diu, amb la consciència ben tranquil·la. No he fet res per a crear-me enemics. Abans d'ésser regidor ningú em mirava la cara. Avui tothom se'm treu el barret i fins els del carrer de casa pensen fer-me un homenatge. Això prova que amb l'exercici del càrrec he complert els meus deures... i encara me'n han sobrat. L'home te raó.

JEPH DE JESPU

Pitjor que el cólera

Malaurat infelice, el que es cap-fica i es pren seriósament les incidències de la política.

D'aquest, pot dir-se que ja ha begut oï.

Al món, no hi ha res tan divertit, ni tan fecond en sorpreses de tota mena, com la política, majorment si es tracta de política espanyola.

Als cimels polítics, els està permès tot: El negar les paraules dites a la vetlla; El canviar de criteri amb més facilitat que de camisa. El mancar als juraments i a les promeses fetes solemnement... i davant de testimonis. Les coses anirien altrament, si no siguessim els electors una colla de ximpiets, merxendos d'ésser tractats a baqueta. Hi ha qui tingui esment d'un animal de la pasta que són fets els correligionaris?

El desgavell i la confusió introduïts en el món polític, han arribat entre nosaltres, al comble.

La mitjania que assoleix una representació, el desfogat que logra captar una acta, pot intentar-ho tot, impunement. Les majors monstruositats, les indelicadeses més patents, obtenen l'assentiment dels adictes, que califiquen de vivesa, lo que és, en el fons, desvergonyiment; d'energia, lo que en la vida normal es coneix per barra.

Si la llealtat i la fixesa de pensament siguessin en política quelcom més que uns tòpics, no's donarien incidents com l'ofert ara mateix per En Lerroux, del que pot dir-se que ha deixat als companys de *carre*, com uns veritables nens de mames.

Posat a riure's del mort i de qui el vetlla, no té En Lerroux aturador. La seva tranquil·litat, l'aplom amb que rectifica avui el propòsit manifestat el dia abans, farien tèmper per l'estat de la seva salut, cas, naturalment, de que ens importés aquesta alguna cosa i de que no estiguéssim habituats a tota mena d'apostasies.

Aquest Lerroux, que visita fa tot just quatre dies an En Maura per a dir-li que no obrís el Parlament, i expressar-li, de passada, la necessitat d'actuar al Marroc amb la major energia, ha pres ara un acord contrari.

En Lerroux, crea llavors, que era el Marroc un element indispensable per a l'indpendència nacional. Que per lo mateix calia mantenir la nostra existència al Rif, per damunt de tots els obstacles, i sigués com sigués.

Diaris tan califcats com *La Epoca*, es felicitaren del pensament d'En Lerroux, pel que tingueren la respallada de llei.

Avui, i sense donar-nos temps de respirar, es despenja En Lerroux amb una nota assabentant-nos que reprova la política d'expansió seguida a l'Àfrica, i que condemna, per tant, els procediments de conquesta militar. Afegeix que declina tota responsabilitat moral per lo succés i per a lo que en lo successiu pugui ocórrer.

I tan tranquil. Diguin si la cosa no seria per a acabar a Sant Boi, cas de que'ns fessim ressò de les paraules i la conducta de l'aixam de professionals que empesten la vida política, i als que un llamp confongui.

Costums

Avui com ahir, nosaltres seguirem demostrant modestament, la necessitat imperiosa que hi ha de que els homes, apartin un xic els ulls dels llibres, que'scuns valuosos, no cal negar-ho— tractats de sociologia, per a fixar-los en el llibre immens, inacabable, que s'obre als nostres ulls i que és la pròpia Vida.

Naturalment que negar el valor intel·lectual de tots aquells homes que mitjançant obres llurs han volgut il·luminar el camí dels pobles, fóra un absurde. Co únic que nosaltres podem discurrir-los-hi, és l'aplicació general dels remeis que ell's han assenyalat. Han fet gran cosa recollint i mostrant les necessitats de l'ambient en que han viscut.

D'això ens dolem nosaltres, de que en el nostre poble s'hagi volgut deixar adquirir una preponderància an aquells elements que pretenen conveir de la fàcil realització de quelcom que ni a ells mateixos els és possible realitzar per la seva afinitat psicològica amb el nostre poble.

En altra ocasió ho deiem i avui ho repetim: cada poble és un ser vivent en la humanitat i per tal possedí de diverses característiques en relació amb els altres pobles i, en aquest cas, amb els altres sers.

Fins avui, i malgrat els esforços fets per quiscú, el socialisme no ha pogut deixar de sustentat una teoria que, passant per desobre de grans realitats, va a cercar l'evolució conjunta i uniforme de tota la humanitat vers una concepció més ampla; éssent això, potser, lo únic que se li pot agrair. Ell, matemàticament, diu els mitjans per a la realització d'aquest fi, sense comptar, però, amb co que ha d'ésser guia de tots els nostres actes: la Relativitat. Si tenim en compte la relativitat serem positivistes. I comptar amb la relativitat, ésser positiu, és el gran què per a emprendre el camí vers l'ideal.

Nosaltres deixarem explicat—al nostre entendre—la relativitat i a la vegada positivisme, que significa, i amb el qual indefectiblement es té de comptar, la diferenciació natural i antinatural de la perfecció intel·lectual esperit-humana.

Seguit d'aquest, bé pot presentar-se'n un altre de no menys importància encara que conseqüència lògica d'aquell. Són les costums.

Hem dit costums. An aquest cas nosaltres volem dir totes aquelles formes i maneres de portar-se en la vida social que, estudiades degudament, veurem que per si soles ja signifiquen una gran desigualtat en els individus.

Això, nosaltres, podem estudiar-ho amplament en aquells llocs on hi han un més gran nombre de individus que, naturalment, més d'una vegada per l'ambient en que's veuen sotmesos, estan desposseïts de tota percepció nerviosa.

Veieu sinó l'entrada d'una fàbrica, observeu detalladament i hi veureu la manca absoluta del sentiment, inclús de la pròpia estimació, portar-se els sers que allí hi veureu, amb un complet desconeixement de co que són i signifiquen.

Després, aturem-nos a observar el tracte familiar que regularment impera i ens farem càrrec del baix nivell d'Intel·lecte existent. I això ja pot tenir aplicació general.

No deixem passar per alt, tampoc, l'ensenyança que significa la preferència que es té per tota mena de mitjans d'embrutiment engreujant-ho la naturalitat amb que són

realitzats aquests actes, fins els més insignificants, de gran importància amb relació de ço que ens ocupa.

I encara pot dir-se més, pot mostrar-se la llaga formada per aquells sers anònims que viuen al marge—paradoxa—de la vida social.

Esboçat ràpidament, podem pogut apreciar novament — reflexionant — el desnivell existent en el conjunt social. No cal dubtar de que, a volguer elevar a un nivell de perfecció intel·lectual a quins tot just estan a l'infantesa—apart d'aquells que ni a aquesta han arribat—fora volguer quedar ofegats en la nostra pròpia obra.

An aquí és on apareix la necessitat d'una nova ciència social, però humana, molt humana, i comptant sempre amb la Relativitat i el Positivisme, no caient mai en l'absolut. Hem de tenir assenyada l'existència de mals; caldrà—és de raó—indicar quins foren, en el nostre concepte, els remeis de més eficaç resultat.

MIQUEL D'ARNAU

La casa dels secrets
En tots els que hi entren no diuen res de lo que han vist i fet.
Són persones tan sagrades que de tant enteniment, i de tanta generositat i amb bon zel, hi regna en aquesta casa la pau que l'home no sent mentre viu; volti esperant.
En eixa casa hi regna la llei més humanitària i més bona de les lleis.
Altra n'ingrésa i condemna per traïdor, per imprudent, per assassi o per borratxo.
Tothom son deure complex i malgrat tots els seus fetes i tota la seva història, no es recreen res entre ells i tots van fent sa comanda sempre passius i fidels.
Es l'arxiu de la noblesa i dels miserables sers, és el món dels homes justos i dels homes de poc seny, que, lliures de tot mariri, la Mort, eterna, els podrà en son llit de pols i fosca de la casa dels secrets...

ANDRESITO

CADA TERRA

Fa sa guerra, podríem dir en llegir la nova de que els accidents de ferrocarril, tan abundosos per aquestes latituds, tenen al Japó un desenllaç insospitat i tràgic.

Aquí ocorre un descarrilament, una topada, un esclavissament de terres, i com si tal cosa. A esperar la proxima, que per cert no sol trigar. Res vol dir que's registren víctimes; que's complin els morts per dotzenes. Les informacions, cas de que s'obrin, obtenen sempre idèntic resultat. Les catàstrofes ferroviàries disfruten a Espanya de la més completa immunitat. El fet no té res de estrany, essent a grapat els polítics interessats en el negoci.

Com deiem, les coses passen al Japó de molt distinta manera. On no arriben les sancions dels tribunals, abasta l'amor propi dels encarregats del servei. La dignitat professional supleix amb escreix la passivitat de les autoritats, cas de que aquesta es manifesti. L'honor japonès és ja legendari. Els seus afectes es fan sentir fora de la llar, en l'exercici dels càrrecs més humils.

Vegi's la mostra.
Al dir d'un diari anglès, en un pas a nivell situat a les portes mateixes de Tokio, ha ocorregut ara de poc, un succés que aquí tindríem per banal. Que ha assolit allà, proporcions de tragèdia. En el moment precis de passar el tren, estava alçada la barrera que priva als carruatges i transeunts l'accés a la via, lo que motivà el que creué aquesta un carruatge, que el tren arplegà de ple, convertint-lo en pols. D'aquí el descarrilament seguit de les inevitables víctimes.

De la feina d'obrir i tancar les portes de la barrera, n'estaven encarregats dos funcionaris, al servei de la companyia des de feia vint anys. Els quals funcionaris, en presència de la desgràcia, començaren per a despullar-se de l'uniforme; ja en simples particulars, s'ajegueren damunt la via, essent esmicolats per un altre tren.

Per aquest suïcidi expiatori, d'acord amb la tradició japonesa, expiaren els dos guarda barreres la seva falta. Sigui el que sigui el resultat de l'enquesta judicial, els alcanci o no responsabilitat en la catàstrofe, el fet és que començaren ambdós empleats per a aplicar-se el càstic corresponent a un instant de distracció.

Això, naturalment, pot passar al Japó. Perquè si a tots els que en l'exercici de les seves funcions cometen a Espanya qualque bonyol, se'ls obligués a ajuntar-se a lo llarg de la via, en teníem prou amb una setmana per a quedar-nos sense governants.

SORT TENIM DELS GOVERNANTS

En un mig de la desfeta a que assistim, si us plau per força, ressurreixen noves que són un veritable consoli.
Tal, per exemple, ja que acaba de fer pública el subsecretari de Governació, per encàrrec del governador de San Sebastián.

Un i altre, subsecretari i governador, han trobat el medi de sortir als diaris, suprema aspiració del noranta cinc per cent dels espanyols, i així el governador de referència, així ho tramet el subsecretari, que es vagi en compte a passar a França, car podria succeir que a la tornada tinguéssim un disgust.

Saben per que?
Doncs del fet de que les autoritats franceses prohibeixen als que passen la frontera per a entrar en país estranger, portar al damunt una quantitat superior a cinc mil francs.
Valgo no val la pena, la nova comunicada pel governador de San Sebastián, al que de ésser nosaltres el ministre, proposaríem tot seguit per un ascens?

Autoritats tan amatents i tan gelosament complidores del seu deure, és lo que manca a Espanya. Un governador com aquest que a San Sebastián tenim, no és pagat amb diners.

Prenguin nota de l'advertència les colles de treballadors que, un dia si i l'altre també, salven la frontera espanyola, frefurosos de trobar en la república veina el mos de pa que aquí se'ls regateja.

En reintegrar-se a la llar pairal, no se'ls consentirà endur-se'n de França una suma superior a cinc mil francs.

El bon zel d'aquest governador, impagable amb diners, faria, per a contenir l'emigració del estament obrer, més que totes les

reformes legislatives, si els cridats a escoltar-lo no pensessin que cinc mil francs representen una fortuna, amb el canvi i tot. Que si per excepció arriben a recollir-se, hi ha mil medis legals d'enviar-los a casa, sense que la gendarmeria els copi.

Al menys, resultarà sempre més planera la tasca de fer arribar els estalvis a la família, que acabar amb el contraban de tabac, ço que sembla preocupar al senyor Cambó, pel qui creariem de bona gana el ministeri dels focs artificials. Tantes són les rodes i les piules, que sense altre propòsit que provocar l'admiraació dels badocs, es complau en engegar.

Més que a fer la llesca als contrabandistes, als que sovint hem de recórrer per a suplir les deficiències de l'Arrendataria, faria En Cambó santament en obligar a aquesta a respectar els compromisos contrets amb l'Estat i els fumadors.

Ens juguem un peix, a que no és el contraban en si, lo que En Cambó persegueix, sinó més aviat als contrabandistes. Que els fardos de tabac amaguen, segurament, alguna mala passió política.

Les tribulacions d'un ex Emperador

Carles d'Habsburg no's conforma amb el seu destronament. El propòsit de tornar-hi no l'abandona un moment. Però, lo que l'home pensa: Educat sols per regnar, si aquest filó se m'estronca, com m'ho arreglo per menjar?

Temps enrera ja feu passos per retornar al seu país, però al a Hongria van dir-li que s'havia errat de pis.
I el bon Carles, despullant-se dels seus imperials arreus, lo que al cap posat s'havia, hagué de posar-s'ho als peus.

II

Heu's aquí que fa pocs dies té una estranya inspiració i se li acudeix que és hora de repetir la funció.

Lloga un aeroplà barato s'encasqueta un vell barret, fica el ceptre a la maleta, i cap a Hongria tot dret!

—Veint-me baixar dels núvols—pensa l'ex Emperador— simpàtic com sóc al poble, qui em gosarà a dir que no?—
Arriba allà, salta en terra, mira a l'entorn, passa un riu, veu a propet una vila, hi corre i:—Aquí em teniu!

III
Quin desengany, pobre Carles!...
Apenes la gent el veu...
còm dà idea del xibarrí que s'arma per tot arreu?..
—Fora!—criden vells i joves:—
Impertinent!... Testarut!
Arri allà! Ja pots tornar-te'n al recó d'on has vingut!
—Jo em creia que m'esperaveu...
—Doncs t'has ben equivocat.
—Es que aquí hi tinc el meu tronó...
—El teu tronó?... L'hem cremat.—
Creix la mar; els punys s'aixequen, voleia un roc, peta un tret, després dos, després cinquanta...
En fi, un temporal desfet.

IV
S'ha acabat el safarranxo.
El joye ex rei, derrotat, plora en una cambra fosca d'un palau mig enrunat.

Les potències el vigilen de la finestra al través, i mediten la manera de que això no ho faci més. Mentre tant, ell es revolca amb sobirà desconsol, i, entre singlots, diu que exclama:
—M'ha sortit rodó el bunyoll!
—Lara, que? Com me'l campo?
Tot per ser rei... Quin m'arregl...
Jo hagués après un ofici...
no m'heu'ta com me'veig!

Madrid i Barcelona

En molts punts està arrelada la creença de que Madrid i Barcelona, bon xic antagoniques en l'estructura política, es disputen el lloc d'honor de primera ciutat de la nació.
No ens cega pas la qualitat d'ésser-ne fills, ni la nostra ferma convicció de catalanisme. Barcelona, en quasi tots els conceptes, està per damunt de Madrid.

D'un escriptor gens sospitos per lo que pugui fer referència a una tendència catalana, puix més aviat es manifestà contrari a les nostres aspiracions, d'En Marian de Càvia, volem reproduir aquí una comparació que publicà ja fa alguns anys respecte de Madrid i Barcelona i que avui és d'una dolorosa actualitat. Digué l'escriptor aragonès:
«Barcelona mira vers Europa. Madrid mira vers Africa.»

A Barcelona poden succeir-s'hi els atemptats, pot generalitzar-s'hi l'afició als toros, però, apart d'això, hi batega un fort impuls de renovació en el sí de les classes que podem anomenar vitals. L'afany de posar-se al nivell de les principals poblacions d'Europa s'hi veu allí ben manifest. I té elements per a igualar-se a aqueixes grans poblacions de França, d'Anglaterra, d'Alemanya, que són exemple de potent activitat.

A Madrid, si se li suprimeix el centralisme, si se li suprimeixen totes quantes institucions oficials donen lloc a que hi visquin, amb grans sous, empleats que la fan aparentar pròspera, queda reduïda a poc. No té cap indústria important, cap potencialitat comercial.

La burocràcia la tenyeix d'una mena de aparent convicció monàrquica, que no és més que veneració als sous dimanats dels diferents ministeris. I així s'explica que, per solidaritat, per compenetració... econòmica amb certs homes representatius, es mira, com digué En Càvia, vers Africa.

Barcelona i Madrid, pel fet essencial de obeir la seva activitat a causes molt diferents i fins oposades, seguiran conservant aquest antagonisme, perquè mentre creixi Barcelona tal volta Madrid decaigui, perquè el que Barcelona desitja per a poguer portar endavant la seva prosperitat, Madrid ho rebutja perquè ho creu perjudicial als seus... interessos.

Es fa lluita entre una potencialitat que mereix ésser autònoma i una altra que necessita conservar el lligam centralista.

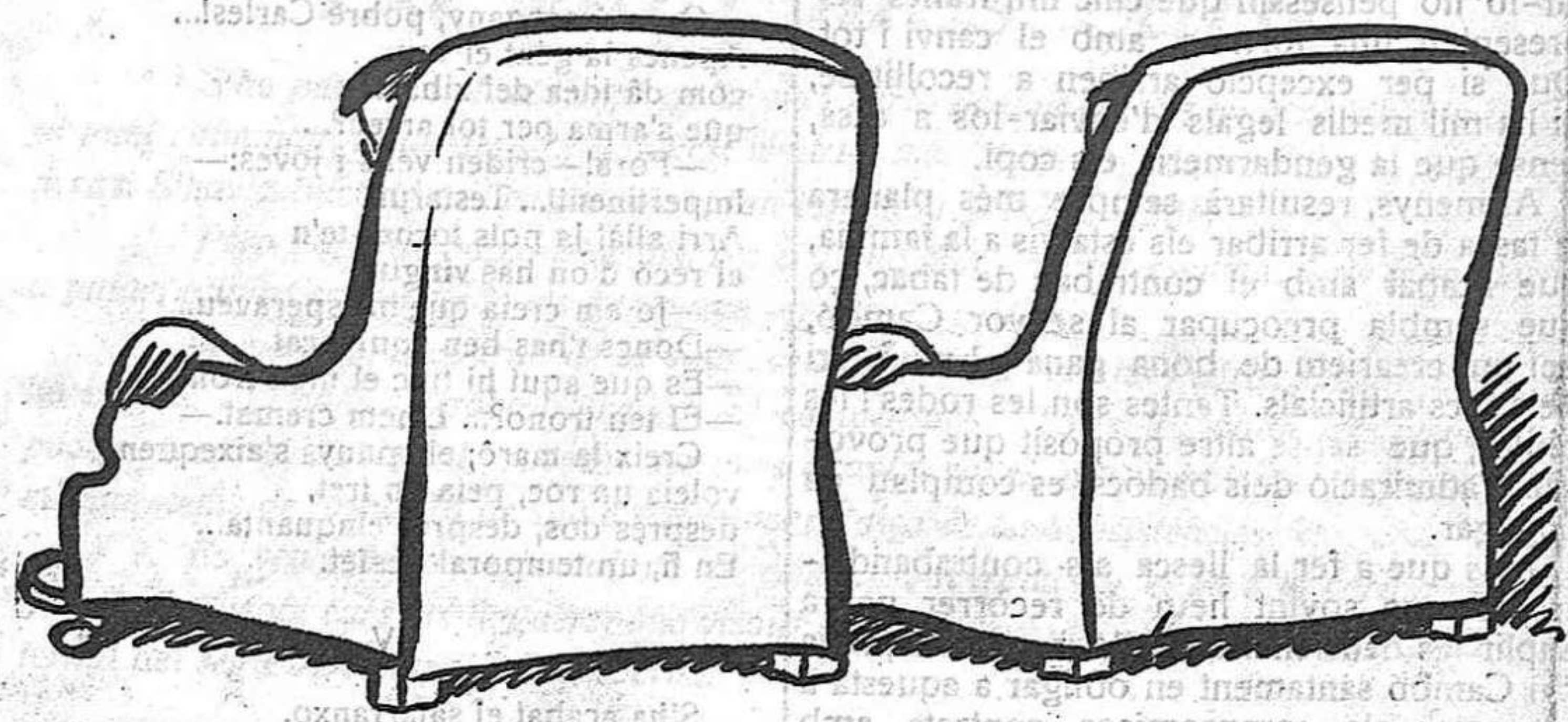
I accentuarà aquesta divergència, portant conseqüències funestes per a nosaltres, el malaurat espanyolisme d'aqueix maniobrer que's nomena Cambó!

FERMI PALAU CASELLAS

... que hi ha «última hora», amb tots els detalls de l'assassinat d'En Dato!!...

Responsables i irresponsables

Els que tenen la culpa del desastre

Els que voldrien que resplendís la veritat

El Testament

William Jamenson, com la majoria dels anglesos, era un perfecte excèntric.

Solter, sense parents, no tenia en aqueixa vall de llàgrimes sinó quatre amics: Julien, un francès; Méndez, un espanyol; Jacob, un jueu. El quart amic era un gosset d'aigües.

William Jamenson, un dia de primavera, cansat de la monòtona vida que portava, pensà en morir-se. I dit i fet: se'n anà a l'altre món.

Però, abans de deixar la pallofa, com que era riquíssim, resolgué deixar la seva immensa fortuna als tres amics, desheredant, naturalment, el quart: el gos.

El pobre animaló senti pregonament l'ingratitude del seu amo i, disgustat, se les donà per anar-se'n de mal cap, vagabondejant pels carrers, fins que fou penyorat, acabant finalment la seva vida en una fàbrica de bu-

tifarres a on passà a ocupar el càrrec de matèria prima.

Tornant al cas del testament, direm que abans de l'enterro i presents els tres amics de l'ex, fou obert i llegit el plec en el qual constava la seva darrera voluntat.

De l'interessant document se'n despremia que l'excèntric anglès deixava tots els seus cabals als seus amics, però...—oh originalitat britànica!—amb la condició precisa de que cada un d'ells havia de depositar en la caixa de morts del difunt la quantitat de deu lliures esterlines.

Copiosíssimes llàgrimes vessaren els sobrats hereus, emocionats davant l'esplèndida generositat del gran amic.

Julien, el francès, després d'una llarga i sentidíssima oració funerària que li hauria envejat el gran Bossuet, remarcant les excel·lents qualitats de caràcter del desaparegut amic, deposità les deu lliures exigides.

Méndez, l'espanyol, amb gran exhuberència de gestes destemplats i de mots groixuts, després d'amenaçar a crits a tot i a tothom, fins a la Parca que tingué l'audàcia d'endur-se'n al company per a sempre més,

després de jurar, cridar i renegar, llençà a la caixa de morts les deu lliures esterlines: i vingué el torn a Jacob, el jueu.

Amb els ulls humitejats de llàgrimes, amb la veu trèmula d'emoció, Jacob murmurà enternidores lamentacions barrejades amb resos i pregàries. Cercà i recercà per les butxaques... A causa de la mateixa emoció, havia oblidat de portar la quantitat precisa... De sobte, com si se li ocorregués una genial idea, el jueu es palpà la levita.

—Sort que he sigut previsor!—exclamà amb certa joia.

Es treu de la butxaca de l'infern una llibreta de «xecs», destapa l'estilogràfica, n'extén un per valor de trenta lliures i el deposita a la caixa de morts, mentre calmament retira les vint lliures dels altres dos amics... i se les queda.

PRAXEDES

En determinats centres lerrouxistes es donen conferències sobre la convenient «organització del partit radical».

Permetin-me, però això és perdre temps. Els conspícuus saben que no és desorganització lo que pateix el partit.

Es quelcom més greu: Es descomposició. Lo que en aqueixos dies es respirava a Mont-Arruit, si fa o no fa.

Llegim: «Resultado de la guerra de tarifas arancelarias con Noruega, será la elevación del precio del bacalao».

Ja, ja... Com que els hisendistes que tenen cura dels aranzels no'n tasten, de bacallà. Ni tan sols coneixen la diferència que va de la penca al morro.

Actualment els anglesos s'estan preocupant del millorament de la patata.

Aquí, que ja fa anys les havem de menjar cares i dolentes, convidria també que algú es preocupés d'aqueix suculent tubèrcul.

Però, les autoritats, ni pensar-hi. I dels polítics d'altura, els uns, els desvergonyits, no els interessa perquè es mengen els bistecs amb molt tall i poques patates. I els altres, els afeminats, no gasten més patata que... en polvo.

A darrera hora es diu que passen de tres mil els cadàvers de soldats espanyols podrint-se a l'intempèrie, trobats a Mont-Arruit.

El quadre d'horror, digne del llapiç d'un Goya, no ha fet sinó excitar el patriotisme dels fracassats.

I ara els fracassats no pensen més que en inflingir un bon càstic al moro traïdor. Amb això, preparem-nos, que ara tot just comencem el drama.

Lo ocorregut, no és més que el pròleg. I els pròlegs ja se sap que són insignificants comparats amb l'obra.

Un telegrama que no té desperdici: «Balparda, diputado a Cortes.—Madrid.

«Monárquicos catalanes alentamos la patriótica campaña que confiamos no cejará hasa-desenmascarar políticos que no vacilan aceptar carteras y consienten sus correligionarios Municipio Barcelona presenten proposiciones de simpatía independencia Irlanda, por faltarles valor para defender vergonzosos anhelos separatistas.—Arquer, Martí Ventosa, Garriga Nogué, Menacho, Colom, Balcels, barón de Viver.»

Quins papers més ridícols fa fer l'enveja!

Sembla resolt temporalment el conflicte de la carn.

I ja deveu sapiguer com s'ha resolt; amb un augment en el preu de venda.

Tot puja, tot! Només se registren baixes allà on no convindria.

Deia un pare sermoneaire: —Germans caríssims, la raó és un fre per a contenir la carrera dels nostres vicis.

Als pocs dies el trobarem a la sagristia més begut que una sopa.

—Mossèn, què ha fet del fre?—li preguntaren.

—Es que ja me l'havia tret expressament per a beure.

Civilitzacions

—Vosaltres aneu en auto blindat, però jo... jo vaig a cavall del burro.